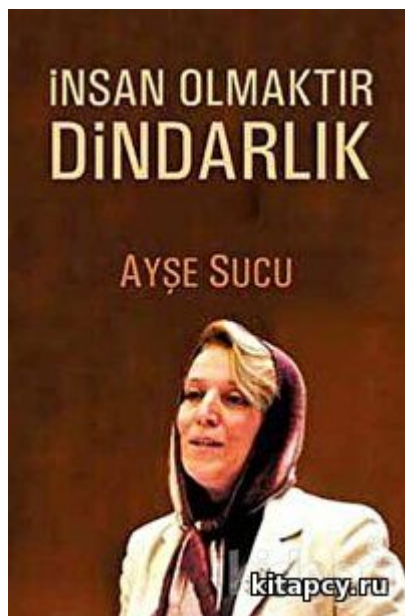

Gelin-gaýynata gürrüňinden...

Category: Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 25 январа, 2025

Gelin-gaýynata gürrüňinden... GELIN-GAÝYNATA GÜRRÜŇINDEN...

Öz ejem ýaly gaýynenem we çagalygynda ýitiren kakamyň deregine goýup gowy görýän gaýynatam bilen oňşugym oňat. Gaýynatam Din işleri ministrliginde işlän pensioner. Hapyzlygyny jemagatlaryň birinde gutarypdyr. Arap dilini suwara bilýär. Dini bilimlerdenem bilşi hiç neneň däl. Emma şonda-da öwrenmäge, bilmäge bolan höwesini goýbolsun etmän, üç çagasynyňam ylym adamsy bolmagyny isläpdir. Köplenç pikirlerimiz biri-birine garşy gelýär, käte gahary gelse-de sabyr edip soňuna çenli diňlemegi başarýar. Gazetleri sypdyrman okaýar, üstünden ençeme ýyl geçip giden gazet makalalaryny-da ýekän-ýekän sanap bilýär. Aýratynam, Ýewropany görensoň, ýurdumyzdaky bolup geçýänleriň üstünden Akif mysaly gynanyp oturýar.

Düýn baýram mynasybetli görme-görüşlikde gürrüňimiz aýlanyp-dolanyp ýene yslama geldi. Gürrüňimiz dört çaryýarlardy. Ebu Bekir, Omar, Aly hakdaky hekaýatlar ony «Sagadat asyry» kesgitlemesiniň üstünden äkitdi, ol gynanç bilen «gyzym, biz yslama eýerip ýaşamzok» diýdi. Men oňa:

– Atam, size bir sowal berip bilerinmi? – diýdim. – Dört çaryýarlaryň üçüsi, käbirleriniň pikirçe Ebu Bekirem – dördüsi-de öldürilipdir. Olary kim öldürdi – şol döwrüň

adamlary. Eýse, pygamberi gören adamlara biz näme diýýäris? Sahaba. Sahabalar hakda pygamberimiziň (s.a.w) aýdandygy rowaýat edilýän bir sözü-de ýatladaýyn: «Olar asmanyň ýyllyzlary ýalydyr, haýsysynyň zyndan gitseňizem, hakykaty taparsyňyz». Bu sözüň üstünde, heý, oýlandyňyzmy, atam? «Asmanyň ýyllyzlary» diýlen sahabalar nädip häkimiýet dawasyna düşdüler? Hezreti Osmanyň (r.a) döwründe nepotizm (garyndaşparazlyk we ş.m. ýakynlyga seredip wezipä bellemek - t.b.) ýetjek derejesine ýetýär. Bulam-bujarlyklar diýseň bir ýana. Hezreti Pygamberimiziň (s.a.w) giýewi Hezreti Aly (r.a) we onuň çagalary, ýagny pygamberiň agtyklary şehit edilýär. Dowam edeýinmi: Syffynda, Jemelde, Kerbelada biri-birine garşy söweşenler kimlerdi? Iki tarapam musulman dälmidir? Tragiki wakalar bilen doly bu döwre kim «Sagadat asyry» («Asrı Saadet») kesgitlemesini goýupdyr? Heý, derňeme mätäçligi duýmadyňyzmy? Has yza saralymy: heniz pygamberimizi (s.a.w) jaýlamankalar Sakifede gelnen kararlaryň başisi-de Kuranyň prinsiplerine ters dälmidir? Eýsem, «asmandaky ýyllyzlar» nädip düýp prinsipleri ünsden düşürdiler?

Söýgüli gaýynatamyň gözleri doldy.

– Ganly hadysalar bilen dilimizi kirletmeli, hökman bardyr bir hikmeti. Alla nämäni myrat edipdir, biz bilemzok – diýdi.

Mundan soň menem sözümi dowam etdirip:

– Seret, atajanyň, yslamyň pygamberleri-de mukaddesleşdirmeyän, hatda pygamberleriň hatalaryndan mysallar berýän halyna, Hezreti Pygamberimiz (s.a.w) aradan çykan badyna belli-belli adamlaryň mukaddesleşdirilmäge başlanmagynyň ýa-da şunuň bilen baglanyşykly birtopar rowaýatlaryň döredilmeginiň üstünde aýratyn durup geçmek gerek. Şu günki günem görşümüz ýaly, pygamberimiziň özüne edilmegini islemedik bir topar zady ýa bir partiýanyň başlygyna, ýa-da bir jemagatyň kethudasyna edilýär. Hezreti Pygamberimiziň (s.a.w) «Menem siziň ýaly adam» sözüne birjigem üns berýän ýok. Käbirleriniň aýdyan sözleri Kuranyň önünde getirilýär. Professor Ahmet Akbulutyň «Sahabanyň häkimiýet dawasy» («Sahabenin İktidar Kavgası”) kitaby şu döwri iň gowy suratlandyryan işlerdendir. Häzirki gün başymyzdan geçirýän kynçylyklarymyzyň, din diýip öwredilýän gaty köp zadyň realistik şertlerde derňelmezliginden bolup bilmezmi? Biziň bilen bir wagtda ýaşap, hatda birmeňzeş gurşawdakylaryň (sahabalar muňa mysal) edýän işlerine seredenimizde çapraz

hereketleri görýän bolsak, onda oturyp oýlanmak lazym. «Musulman şahslar iş başyna gelse, ýurt şeýdip öser, şeýdip adalat bolar, iş oňarýan bilen oňarmaýanyň tapawudy seljeriler, haksyzlyk bolmaz» gipotezasy çökdi. Örän açyk-aýdyň ýagdaýda orta şu çykdy: kişi ahlakly bolsa dinini ahlakly ýaşaýar, ahaksyz bolsa ahaksyzlygyna dini (jemagatyny, tarykatyny) mümkinçilik meýdany edýär. Ýöne iň gynandyryjy tarapy, muny molla kasymlara düşündirmek kyn – diýdim.

Togsan ýaşly gaýynatamyň ah çekişi ýüregimi jyzlatdy. Bilýän, men onuň agyryly ýarasyna basypdym. Ömrüni Kurana bagyş eden adam. İçiniň awusyny «Safahatdan» beýtler okap ýeňletdi, her duşan adamyna yslamyň ahlak dinidigini düşündirip gezdi. Bu adam jemagat terbiýesi bilen ýetişen biri, ol aňyndan geçirýän pikirlerini derňeýän mysaly çuň oýa batdy. Ine, danalyk diýýänim şu. Ine, ferasat (giň aňlama ukyby) şu. Ujypsyzja aýlygy bilen birnäçe ýyllap üç çagasyny okadyp, pensiýa çykandan soň şükranalykda ýaşamaga çytraşýan bu adam meniň dünýäde gören hakyky musulman şahsyýetlerimden... Men bizi hezil edip diňläp oturan gaýynenemiň ýüzüne äňetdim. Enejanym... Adamym ýogalansoň, bagyr awusy bilen çöken bu iki ajaýyp ynsan biri-birlere direg bolup, çäksiz çydamlylyk bilen gynançlaryny ýaşaýarlar. Maňa-da güýç berýärler.

Baýram gününde biraz ýaramajak boldum. Emma bu iki dana ynsan ýene maňa melhem boldular. Saglyk we huzur içinde ýeneki baýramlarda didarlaşalyň, mähribanlar!

Aýşe SUJU.

«SÖZCÜ» gazeti, 11.07.2022 ý.